

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради

Педагогічного інституту

17.09.2020 р., протокол №10

Голова Вченої ради, директор

Ольга КОТЕНКО

ЗМІНИ ДО ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

«Дошкільна освіта»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Галузь знань:

01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність:

012 Дошкільна освіта

Кваліфікація:

доктор філософії у галузі «Освіта / Педагогіка»
зі спеціальності «Дошкільна освіта»

наказ № 539 від 24.09.2020 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Програму переглянуто у 2020 році.

Робоча група у складі:

БЄЛЕНЬКА Ганна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту (керівник робочої групи);

КОЗАК Людмила Василівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту;

ПОНОМАРЕНКО Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту;

ПОЛОВІНА Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту.

Кафедра дошкільної освіти

Протокол від «*02*» *09* 2020 р. № *2*

Завідувач кафедри *Г.В. Бєленька* Ганна БЄЛЕНЬКА
(підпис)

Вчена рада Педагогічного інституту

Протокол від 17.09.2020 р. № 10

Голова Вченої ради *О.В. Котенко* Ольга КОТЕНКО
(підпис)

Завідувач аспірантури, докторантури

О.В. Плющик Оксана ПЛЮЩИК
(підпис)

«*09*» *09* 2020 р.

Проректор з наукової роботи

Н.В. Вінникова Наталія ВІННИКОВА
(підпис)

«*09*» *09* 2020 р.

Актуалізовано:

Дата перегляду ОНП/ внесення змін до ОНП	2020 р.		
Підпис	<i>Г.В. Бєленька</i>		
ПІБ гаранта ОНП	Бєленька Г.В.		

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка.

©Київський університет імені Бориса Грінченка

ОБГРУНТУВАННЯ

Зміни до освітньо-наукової програми (ОНП) «Дошкільна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта», затвердженої рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 28.04.2016 р., протокол №4; від 25.05.2017 р., протокол №5 (наказ від 29.04.2016 р. №232; наказ від 30.05.2017 р. №368) зумовлені чинниками, які виявилися в процесі реалізації освітньо-наукової програми (навчального плану, розробки робочих програм навчальних дисциплін та проведення практичної підготовки) протягом 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 навчальних років.

Під час реалізації освітньо-наукової програми, у ході проведених опитувань, очних і дистанційних зустрічей та ін. група забезпечення отримала відгуки від здобувачів вищої освіти, академічної спільноти, роботодавців з побажаннями внести окремі зміни та уточнення до діючої освітньо-наукової програми. Провівши консультації, робочі наради, засідання, врахувавши відгуки стейкхолдерів та зміни в нормативній документації, погоджено зміни й уточнення до освітньо-наукової програми, які стосуються:

- уточнення загальної інформації про освітньо-наукову програму, зокрема рівня відповідності Національній рамці кваліфікацій в описі освітньо-наукової програми з дев'ятого на восьмий згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 – у редакції постанови КМУ від 25.06.2020 № 519;

- уточнення назв окремих освітніх компонентів та оптимізація їх змісту відповідно до сучасного стану галузі і спеціальності (у блоці обов'язкових компонентів ОНП назву дисципліни «Наукова комунікація англійською мовою» замінено на «Наукова комунікація іноземною мовою», що уможливило розширення діапазону іноземних мов для вивчення аспірантами);

- перерозподілу кредитів між освітніми компонентами для посилення практичної складової освітньо-наукової програми (збільшення обсягу кредитів на науково-викладацьку практику з метою підготовки здобувачів до викладацької діяльності);

- уточнення форм підсумкового контролю.

Цілі, програмні компетентності та програмні результати навчання не змінювалися.

Відповідно було внесено уточнення в такі розділи освітньо-наукової програми та їх сегменти:

I. 1. Загальна інформація

II. 2.1. Перелік компонентів ОНП

Вибіркову частину освітньо-наукової програми описано в Додатку 1.

**I. Профіль освітньо-наукової програми
зі спеціальності 012 Дошкільна освіта**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київський університет імені Бориса Грінченка Педагогічний інститут
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Кваліфікація: доктор філософії у галузі «Освіта/Педагогіка» зі спеціальності «Дошкільна освіта»
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Дошкільна освіта
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Цикл/рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень / FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень, НРК – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова викладання	Українська мова
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/spetsialnosti.html

II. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код компонента	Код (н/д, пр.)	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП				
ОК 1	ОДЗ_01	Філософія і методологія наукової діяльності	4	екзамен
		<i>Філософія науки</i>		
		<i>Загальнонаукова методологія</i>		
		<i>Наукова етика</i>		
ОК 2	ОДЗ_02	Стратегії наукових досліджень	6	залік
		<i>Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності</i>		
		<i>Інтернаціоналізація науки</i>		
		<i>ІКТ в сучасних наукових дослідженнях</i>		
ОК 3	ОДЗ_03	Наукова комунікація іноземною мовою	8	екзамен
ОК 4	ОДФ_01	Розвиток наукової галузі	4	екзамен
		<i>Методологія психолого-педагогічних досліджень у галузі дошкільної освіти</i>		
		<i>Сучасні проблеми дошкільної освіти в контексті компаративістських досліджень</i>		
ОК 5	ОДФ_02	Науково-дослідна інфраструктура в галузі	6	залік
		<i>Джерелознавча база дослідження</i>		
		<i>Робота з науковими текстами</i>		
ОК 6	ОП_01	Науково-викладацька практика	6	залік
ОК 7	ОП_02	Дослідницька практика	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			40	
Вибіркові компоненти ОНП (додаток 1)				
ВК 1	ВД_01	Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини	4	залік
	x	Становлення особистості дитини дошкільного віку в сучасних умовах		
	x	Гендерна соціалізація дитини дошкільного віку		
ВК 2	ВД_02	Інновації в галузі дошкільної освіти	6	залік
	x	Альтернативні заклади розвитку дітей дошкільного віку		
	x	Дослідницько-експериментальна робота в дошкільних закладах освіти		
ВК 3	ВД_03	Дитина й родина в сучасному стратифікованому суспільстві	6	залік
	x	Пренатальний і перинатальний розвиток дитини		
	x	Вплив медіапростору на розвиток дитини		
ВК 4	ВД_04	Науковий семінар «Альтернативні системи підготовки вихователів дітей дошкільного віку»	4	залік
	x	Науковий семінар «Формування готовності до розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку»		
	x	Науковий семінар «Підготовка до проєктування дизайну дошкільного освітнього закладу»		
Загальний обсяг вибірових компонентів:			20	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			60	

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр	
ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА								
ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ								
Філософія і методологія наукової діяльності								
<i>Філософія науки – 2 кредити; Наукова етика – 1 кредит</i>	<i>Загальнонаукова методологія – 1 кредит</i>							
Стратегії наукових досліджень								
<i>Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності – 1 кредит</i>	<i>Інтернаціоналізація науки – 3 кредити</i>							<i>ІКТ в сучасних наукових дослідженнях – 2 кредити</i>
Наукова комунікація іноземною мовою								
<i>2 кредити</i>	<i>4 кредити</i>	<i>2 кредити</i>						
ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ								
Розвиток наукової галузі								
<i>Методологія психолого-педагогічних досліджень у галузі дошкільної освіти – 2 кредити</i>	<i>Сучасні проблеми дошкільної освіти у контексті компаративістських досліджень – 2 кредити</i>							
								Науково-дослідна інфраструктура в галузі <i>Джерелознавча база дослідження – 3 кредити Робота з науковими текстами – 3 кредити</i>
				ПРАКТИКА				
				Науково-викладацька практика – 6 кредитів	Дослідницька практика – 6 кредитів			
Закінчення виконання наукової складової ОНП								

ВИБІРКОВА ЧАСТИНА

Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини / Становлення особистості дитини дошкільного віку в сучасних умовах / Гендерна соціалізація дитини дошкільного віку – 4 кредити

Інновації у галузі дошкільної освіти / Альтернативні заклади розвитку дітей дошкільного віку / Дослідницько-експериментальна робота в дошкільних закладах освіти – 6 кредитів

Дитина і родина в сучасному стратифікованому суспільстві / Пренатальний і перинатальний розвиток дитини / Вплив медіапростору на розвиток дитини – 6 кредитів

Науковий семінар "Альтернативні системи підготовки вихователів дітей дошкільного віку" / Науковий семінар "Формування готовності до розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку" / Науковий семінар "Підготовка до проектування дизайну дошкільного освітнього закладу" – 4 кредити

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7
ЗК 1	+						
ЗК 2	+						
ЗК 3		+					
ЗК 4		+	+				
ЗК 5		+					
ЗК 6			+				
ФК 1				+			
ФК 2					+	+	+
ФК 3						+	+
ФК 4				+	+		+
ФК 5						+	+
ФК 6				+	+		
ФК 7				+			+
ФК 8				+			+
ФК 9				+	+		+
ФК 10	+	+	+	+		+	+

V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми

Позначки програмних результатів навчання та освітніх компонентів	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7
ПРН 1	+						
ПРН 2	+						
ПРН 3		+					
ПРН 4		+					
ПРН 5		+					
ПРН 6			+				
ПРН 7				+			
ПРН 8				+			
ПРН 9					+		
ПРН 10						+	
ПРН 11		+		+	+		+
ПРН 12				+			+
ПРН 13				+			+
ПРН 14							+
ПРН 15				+			+

Додаток 1 – Вибіркова частина освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма «Дошкільна освіта» забезпечує реалізацію аспірантами права на вільний вибір освітніх компонентів, передбаченого п. 15 частини І ст. 62 Закону України «Про вищу освіту», п. 26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. №261 (зі змінами).

З наведеного переліку у вибірковій частині аспірант самостійно обирає одну дисципліну з кожного запропонованого блоку дисциплін. Відповідний вибір створює умови для набуття знань і компетентностей у вузькій науковій спеціалізації, релевантній науковому напрямку аспіранта, його науковим інтересам та темі дисертаційної роботи. Здобувач може здійснювати вибір дисциплін з інших освітніх програм з урахуванням власних наукових інтересів, тематики дисертаційного дослідження та за погодженням з науковим керівником.

Компетентності, що формуються за рахунок дисциплін вільного вибору	
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1 Здатність оперувати науковою термінологією та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність психолого-педагогічних явищ і процесів; орієнтуватися у сучасних нормативно-правових документах, тенденціях освітньої політики в Україні; аналізувати освітні процеси в історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення актуальних проблем дошкільної освіти в зарубіжному та вітчизняному контекстах; узагальнювати та мультиплікувати інноваційний досвід у власних дослідженнях.
	ФК 4 Здатність критично мислити, визначати та оцінювати актуальні проблеми дошкільної освіти, проводити моніторинг власних наукових результатів; володіти діагностичним інструментарієм збору та аналізу результатів експериментальної роботи; будувати індивідуальну траєкторію власного розвитку та суб'єктів освітнього процесу; оцінювати наукову та практичну цінність завдань, які вирішуються у власному дослідженні, готувати рекомендації для прийняття управлінських рішень та педагогічного проектування.
	ФК 5 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації і презентації наукових доробків та ідей; участі у різних видах наукового спілкування; володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).
	ФК 7 Здатність до диференціації та самостійної постановки завдань педагогічної діяльності в системі дошкільної освіти відповідно її ключових суб'єктів і змісту, видів та напрямів у контексті запитів соціуму, інтересів та потреб особистості.
	ФК 8 Здатність до упровадження інновацій в освітню діяльність закладів дошкільної освіти та інших інституцій дошкільного дитинства.
	ФК 9 Здатність до розробки науково-методичного забезпечення процесу формування у дітей життєвої компетентності та дошкільної зрілості.
	ФК 10 Здатність навчатися протягом життя, підвищувати професійну компетентність, здійснювати професійний саморозвиток, планувати програму професійного самовдосконалення.

Програмні результати навчання, що формуються за рахунок дисциплін вільного вибору

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 12 Володіє знаннями про закономірності філогенезу та онтогенезу на етапі дошкільного дитинства; про особливості психофізіологічного розвитку дитини раннього та дошкільного віку; вміє визначати рівень психічного розвитку дитини за допомогою діагностичних методів; інтерпретує і використовує методики та освітні технології, що забезпечують різнобічний розвиток дитини; творчо застосовує передовий педагогічний досвід у власній професійній діяльності; дотримується етичних принципів роботи в системі «людина – людина», виявляє емпатію, повагу до індивідуальних особливостей дитини.

ПРН 13 Здатен до аналізу, реалізації та вдосконалення вимог освітніх стандартів у галузі дошкільної освіти шляхом проведення дослідження різних аспектів діяльності дітей та педагогів у дошкільних закладах; створення методичного забезпечення освітнього процесу закладу дошкільної освіти, організації різних форм методичної роботи, аналізу й розповсюдження передового педагогічного досвіду, аналізу та планування освітньої діяльності з використання альтернативних педагогічних технологій; застосування методів психолого-педагогічного дослідження в практиці дошкільної освіти.

ПРН 14 Володіє знаннями про пренатальний та перинатальний розвиток дитини. Розуміється в особливостях розвитку і виховання дітей із різних стратів суспільства, передбачає та розробляє стратегії виховання; здатен виховувати основи культури використання медіапродукції у дітей дошкільного віку, зокрема: здійснювати педагогізацію батьків з питань виховання у дітей основ культури використання медіапродукції; створювати предметно-ігрове медіасередовище з метою збагачення досвіду дітей щодо використання медіапродукції.

ПРН 15 Порівнює та оцінює актуальні проблеми дошкільної освіти, проводить моніторинг власних наукових результатів; володіє діагностичним інструментарієм збору й аналізу результатів експериментальної роботи; здатен до компаративного аналізу програмних документів у галузі дошкільної освіти в контексті вітчизняного та зарубіжного теоретико-методологічного досвіду, розробки освітніх парціальних програм для дітей дошкільного віку, впровадження програм для дітей дошкільного віку в освітній процес закладу дошкільної освіти; реалізації стандарту дошкільної освіти.

**Матриця відповідності програмних компетентностей
вибірковим компонентам**

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	БК 1	БК 2	БК 3	БК 4
ФК 1				+
ФК 4	+			
ФК 5		+		
ФК 7	+		+	
ФК 8		+		
ФК 9			+	
ФК 10				+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними вибірковими компонентами**

Позначки програмних результатів навчання та освітніх компонентів	БК 1	БК 2	БК 3	БК 4
ПРН 12	+			
ПРН 13	+	+	+	
ПРН 14			+	
ПРН 15				+